Oktober 1909. 3. Aargang — Nr. 8.

KVINDESTEMMERETS BLADET.

Oversigt over Stemmeretsarbejdet i de Lande, der med Danmark er indtraadt i Alliancen.

Udgivet af Kvindevalgretsklubben.
Led af: ‹International Woman Suffrage Alliance.›

Bref från Finland.

Landtdagen upplöstes i februari efter knapt mer än en veckas sammanvaro och de nya valen egde rum d. 1 och 3 maj. Således hafva vi haft nya val tre år å rad. Att detta skall slappa intresset är klart, i synnerhet som mellantiderna mellan valen uppfylles af hätsk partikamp. Denna blir nästan bittrare hos små folk, i små förhållanden. Man går till personligheter och försmår ej att använda medel, hvilka lindrigast sagdt äro förkastliga. Derpå följer sedan trötthet och likgiltighet för allt hvad politik heter. Mången som under valen 1907 varit entusiastisk, under valen 1908 intresserad, drog sig tillbaka vid valen 1909. Men detta gällde ingalunda kvinnorna ensamt, utan i lika hög grad männen. Total antalet väljande var dock något högre 1909 än 1908.

21 kvinnor blefvo valda, hvilka ställa sig till de olika partierna på följande sätt: svenska partiet 4 (3)*), finska partiet 4 (6), ungfinska partiet 1 (2), socialdemokratiska partiet 12 (13). Troligt är att resultatet i ett par fall skulle utfallit annorlunda, om alla de förra representanterna kvarstått som kandidater, men några af dem voro tvungna att afsäga sig möjligt återval. Kanske hade öfverhufvud flera kvinnor kunnat blifva valda, om de kvinliga valmännen hade varit mera energiska. Men dels var tröttheten, som sagdt, ganska allmän, dels fordras icke så litet rutin och insigt i de rent mekaniska detaljerna i vår proportionella vallag, om man vill kraftigt befrämja en kandidats val. Exempel på intresse och offervillighet från de kvinliga valmännens sida saknas dock ingalunda. Så til Eksempel erbjödo sig kvinnorna i en valkrets att låta för betalning utföra ett arbete, som en af dem omtyckt kvinlig landtdagskandidat åtagit sig och som kräfde så lång tid, att hon ansåg sig tvungen afsäga sig sin kandidatur.

Det verksammaste medlet att öka antalet aktiva kvinliga valmän, såväl som att uppfostra lämpliga landtdagskandidater bland kvinnorna och öka dessas antal på landtdagen, är utan tvifvel att arbeta på kvinnornas politiska och sociala utbildning. Sedan kvinnorna fingo rösträtt, har detta intresse visserligen ökats i glädjande grad, men ännu äro vi långt ifrån målet. I ett land der, såsom hos oss, folket i sin helhet ända till helt nyss hade så litet tillfälle att deltaga i politiska angelägenheter, är det klart, att kvinnorna hafva mycket att lära. Kvinnotidskrifter, kvinnoföreningar af olika slag uppmärksamma detta, men ännu icke i tillräckligt hög grad. De politiska kvinnoföreningar, hvilka finnas inom alla partier, hafva tagit upp detta arbete som sin speciella verksamhet, men de äro alla nyligen stiftade och hafva ännu icke hunnit uträtta mycket. I alla fall är detta rätta vägen, och ju flera unga universitetsbildade kvinnor vi få, hvilka egna sig åt studiet af politiska och sociala frågor, ju flera lämpliga lärarinnor skola vi få för kvinnokurser i dylika ämnen. I skolorna komma naturligtvis dessa ämnen att vid historieundervisningen beaktas mer än förr. Vid folkhögskolor har det redan en tid varit vanligt, att eleverna öfvas att deltaga i på lek anordnade kommunalstämmor m. m. Svenska partiets politiska kvinnoförening anordnade ett stadsfullmäktigmöte o. s. v. En god hjelp vid dylika kurser och öfningsmöter, är en förträfflig liten lättfattlig bok, samhällslära i sammandrag, som utkom förliden vinter.

Alexandra Gripenberg.

Utom de löpande ärendena vid landtdagen hafva vi en mängd vigtiga politiska och sociala frågor, som der vänta på afgörande. Men dessutom föreligga — eller borde föreligga till behandling flera för kvinnorna särskildt vigtiga och svårlösta frågor, såsom t. ex. reformer i lagen om makars eganderätt, om oäkta barns rättsliga ställning, utvidgad rätt för kvinna att bekläda statsembeten m. fl. Hos oss, såsom annorstädes, saknar flertalet kvinnor grundliga insigter i dylika vigtiga frågor. Ett utmärkt exempel på den likgiltighet mången kvinna hyser för ämnen, hvilka borde ega vitalt intresse för henne, var den unga fästmö, som, på tillfrågan huruvida hon visste något om gift kvinnas rättsliga ställning, helt lugnt svarade: ›ja, jag vet, att jag hädanefter inte kan ega någonting.‹

Det berättas också, att en gammal dam skulle sagt på tal om eganderätt och myndighet för den gifta kvinnan: ›kanske det är rätt, men nog blefve det bra *ovant* för oss hustrur. Det vore bäst låta allt förbli vid det gamla.‹

Bland de vigtigaste landtdags frågorna för oss kvinnor är förbudslagstiftningen för kvinnoarbete, som antagligen snart kommer före. Lyckligtvis hafva vi en god förespråkerska i den kvinliga yrkesinspektören, som tillika är landtdagsrepresentant.

Såsom synes, hafva vi ett drygt stycke arbete oss förelagdt endast i blotta studiet af en del vigtiga frågor. Men med huru mycket större mod och hopp sätta vi oss ej in i dem nu, när vi hafva deras direkta afgörande i våra egna händer. Ju mera denna ännu ej fullt begripliga sanning dagas för de finska kvinnorna, desto flera kvinliga väljande skola vi få, desto större blifvor kvinnornas intresse och insigter, desto betydelsefullare deras inlägg i lagstiftningsarbetet. Det finnes ingen bättre sporre, än arbeta under hopp!

Alexandra Gripenberg.

Finland, Helsingfors den 3 sept. 1909.

Tillägg. Alexandra Gripenberg återvaldes vid valen 1908, och invaldes vid landtda-

*) Siffrorna inom paranthes utvisa antalet kvinnor invalda 1908.